

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersionització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dona cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacclera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dona cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idè, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tenguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tenguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dona cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersionització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacclera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo tambéestic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'alguns sectors polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestetat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanem policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entrin molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacclera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hoteler, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vagin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hoteler, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorquina, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorquina es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanem policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de milers de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generam. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enllac. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vagin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'alguns sectors polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviues, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacclera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanem policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviem coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetiré.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviqes, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tingut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviem coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'alguns sectors polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviqes, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetesa d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualque dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualque dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generam. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacclera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Tercer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacelera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebren que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hoteliers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idò, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2002

Núm. 104/fascicle 2

Presidència
del Molt Honorable Sr. Maximilià Morales i Gómez

Sessió celebrada els dies 15, 16 i 17 d'octubre del 2002

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Debat sobre l'orientació política general del Govern de les Illes Balears.

Fascicle 1

EL SR. PRESIDENT:

Senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió plenària del debat sobre l'orientació política general del Govern i avui és el dia que correspon la intervenció dels distints grups parlamentaris en resposta al discurs del President del Govern. El Sr. Santiago Ferrer de la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera, pertanyent al Grup Mixt té la paraula durant 10 minuts.

EL SR. FERRER I COSTA:

Sr. President del Govern de les Illes Balears, Sr. President del Parlament, senyores i senyors diputats. M'adreç a vostès en representació de la Coalició d'Organitzacions Progressistes en la represa d'aquest debat de política general, una represa l'endemà d'haver escoltat amb atenció la intervenció del President del Govern i amb el temps necessari per reflexionar en les qüestions que consideram importants i necessàries per seguir avançant en el progrés dels ciutadans i ciutadanes que representam, en el meu cas els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Senyores i senyors diputats ens atracam al final de legislatura, assolim el quart debat de política general d'ençà que l'any 99 els progressistes canviàrem la història d'aquesta comunitat...

(Aldarull a la sala)

Ja començam a bufar. Unes Illes històricament governades pels conservadors, com també en la nostra història més recent amb quasi dues dècades de governs conservadors en democràcia. Ens trobam doncs en un bon moment per fer balanç, després d'un canvi tan important i davant un nou repte electoral en unes condicions polítiques radicalment diferents al passat més recent, els progressistes governam les principals institucions d'aquestes Illes. La tasca que ens vàrem proposar l'any 99 era difícil, però el redreçament del futur d'aquesta terra s'ho valia i no podia esperar ni un segon més. I avui tres anys després podem veure el començament d'aquest canvi, les nostres Illes comencen a veure aquest futur de desenvolupament sostenible que dibuixarem en l'acord programàtic que donà lloc el Govern de progrés l'any 99. Des d'aquesta tribuna i en aquests tres anys i busques de suport al vostre Govern President Antich, la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera ha estat sempre lleial al projecte que tots junts dissenyàrem. La feina que ha fet el Govern amb el nostre suport ja dona els seus fruits i són tantes i tantes les accions empreses que estalviaré a tothom el repàs exhaustiu, però no l'esperit bàsic que regeix la nostra feina, que és assolir per a Formentera una normalitat com a territori de la comunitat, ser igual a la resta d'illes. Per arribar a aquesta situació és evident que es necessita molta feina i crec que tots plegats és el que feim.

Entrant ja en matèria, des de la COPF volem manifestar el nostre suport al vostre Govern, President i també que el vostre discurs d'ahir ens va agradar. Ja sé que molts de vostès, especialment els dels bancs de la dreta pensaren que això que dic és simplement un formalisme i que si no fos així tampoc ho

diria, però sincerament ho dic, els missatges que ens va transmetre ens varen agradar. Creim com vostè en la necessitat de treballar per aconseguir un consens entorn a un nou model de creixement, com també en el pacte que llançareu en referència a la qualitat turística, així com el decàleg de mesures que anunciareu. Allà on també ens trobareu en el vostre costat és en el seguir treballant en l'impuls social i en prestigiar l'activitat pública. Aquest darrer apartat mereix un comentari, doncs en tot aquest temps de passar d'activitat econòmica regida exclusivament per les lleis d'oferta i demanda, el nostre país ha tengut moments de creixement econòmic desbocat, però també moments on no tot era tan lluent, com per exemple dels anys 91 al 93, allà on el creixement del PIB a les nostres Illes anava pels voltants de l'1% i no citaré el nom del conseller d'Hisenda de l'època perquè per aquella banda es posaran nerviosos. Deia doncs que en creixements més o menys alts, el repartiment de la riquesa sempre ha estat deficient a les nostres Illes, per a les persones, però també per als territoris i a Formentera sabem de què parlam quan deim això. Aquest Govern de progrés, els progressistes volem que això deixi de ser d'aquesta manera i per això la importància d'aquestes mesures que ahir ens va citar el President. Aquest impuls social és important perquè aquells a qui el creixement econòmic mai li arriba, però que reben fort quan l'economia es desacclera. Comptau amb nosaltres, President, a l'hora de consensuar els pactes que ahir oferireu, amb la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, ens hem entès fins ara i ens entendrem en el futur.

Com comentava en el començament, és el nostre quart debat de política general i la veritat és que tornant a llegir els *diaris de sessions* a un li sembla mentida que tota aquesta feina s'hagi fet només en tres anys. Deia jo mateix l'any 99, quan parlava en aquesta tribuna en el debat d'investidura, "la situació dels serveis socials i culturals a Formentera es troba encara en una situació més precària, tenia una assistenta social que ve un dia per setmana, no tenim guarderia pública, una biblioteca que qualsevol dia caurà, no tenim espais lúdics per a joves, falten parcs infantils allà on puguin anar a jugar els nostres infants". La cita és textual i per tant, comprovable. A dia d'avui ajuntament i consell conveniàrem la creació d'un gabinet de serveis socials que compta amb quatre professionals dedicats exclusivament a Formentera. L'escoleta pública, l'obra ja està acabada i a les properes setmanes s'equiparà i hi podran entrar els infants, estam reformant l'antic institut on ubicarem definitivament la biblioteca. També hem obert un punt de lectura conveniat amb l'Associació de Pares i Mares de Sant Ferran en aquell poble. Obrirem l'any 2000 el primer casal de joves, hem acabat aquest estiu des del consell el primer parc infantil fet a Sant Ferran i ajuntament i consell hem acabat també fa molt poc el jardí de les eres. No vull fer-me pesat, però és bo tornar-se a llegir, ni que sigui un mateix, i em permetin, si un ha fet els deures en pot estar satisfet.

Podria seguir, no hi ha cap aspecte allà on no s'hagi actuat, senyores i senyors diputats. Els diré que aquests darrers dies, el dilluns concretament, s'ha obert la primera oficina del SOIB a Formentera. Dijous passat presentàrem el Pla de màrqueting de Formentera i les noves pàgines web turístiques. Dissabte dia 5 inauguràrem el nou casal de majors del Cap de Barberia. Dia

6 posarem la primera pedra dels primers 37 habitatges de protecció social que un Govern fa a Formentera. Aquest mes d'octubre ha començat a funcionar l'extensió del Conservatori de Música. Fa unes setmanes presentarem el punt d'autoaprenentatge de català. Podria seguir, qui conegui Formentera no em podrà fer mentider. Per la seva magnitud val la pena ressenyar també les inversions que efectua el consorci Formentera Desenvolupament, allà on estan les tres institucions d'aquesta comunitat, ajuntament, consell i Govern i que fa una important tasca. Per altra banda, també els projectes d'inversió finançats per l'ecotaxa, en concret estan en marxa o hi estaran en un futur, la recuperació de les cases de Ca'n Marroig, plans de soterrament d'esteses elèctriques en aquests espais, l'ordenació d'embarcacions a la reserva natural, també recuperació de conreus a Ca'n Marroig i la remodelació d'un espai emblemàtic dels Pujols com és la Plaça Europa. Totes aquestes qüestions esmentades i les no esmentades, per manca de temps, seran el nostre bagatge d'aquí uns mesos per presentar la nostra candidatura davant els ciutadans i ciutadanes de Formentera. Nosaltres estam satisfets, esper que ells també. Malgrat tot queda molta feina per fer, perquè com ja he dit el 99 era el segle passat i la situació que trobarem així ho demostrava, per molt que la dreta del Partit Popular ens vengués el seu món feliç allà on ho teníem tot, se'n recorden?

Deixant de banda aquest repàs que he fet, és cert que no tot ha sortit bé, no els vull enganar, hi ha alguns aspectes que necessiten encara més feina perquè la que hem feta fins ara no ha permès arreglar els problemes. Vull parlar en primer lloc del transport marítim, tema que des de l'any 99 la COPF hi posa èmfasi i intenta que aquest Govern arregli el problema, pel que fa al transport de passatgers i pel que fa al transport de mercaderies. Per a la primera qüestió el Govern de progrés va pujar la subvenció que tenim els formenters i formenteres a l'hora de viatjar, fins gairebé un 72%, passant de 15 milions de subvenció en el temps del PP, fins als 150 milions d'ara, notable. És cert també que es va arribar a un acord amb la intermediació de Govern i consell entre navilieres i Petita i Mitjana Empresa de Formentera per tal de donar solució a problemàtiques que afecten les mercaderies. Per això senyores i senyors diputats és veritat que no ho hem arreglat tot, quant als passatges el conseller Quetglas, a qui reconec la tasca que realitza, segueix intentant desenvolupar l'interès públic de la línia, pactant amb les companyies que existeixen, sobretot amb la més grossa que controla més del 90% del trànsit de passatgers.

Quant a les mercaderies no és manco cert que queda un factor importantíssim a l'aire que és el preu, només hi ha un operador i ja es poden imaginar el que fa. Arribat a aquest punt vull citar les paraules d'un polític experimentat que deia: "*si los monopolios públicos son rechazables, los privados son insufribles*". Aquest senyor, que és el Sr. Álvarez Cascos, opinava això de les possible fusió de les plataformes digitals, què en pensaria d'aquest tema que és fonamental per al desenvolupament econòmic de Formentera? Per al nostre turisme, per a les nostres empreses, per als nostres comerços, per a la nostra gent, què és menys sofrible per a nosaltres? Sr. President del Govern li deman des d'aquesta tribuna que el Govern de les Illes Balears desenvolupi el precepte aprovat

recentment per les Corts Generals, que permet a la nostra comunitat tenir els seus propis serveis de defensa de la competència. Allò que no s'ha fet des de Madrid, quan ho podien fer, fem-ho nosaltres ara que ho tenim a l'abast, perquè Sr. President, estam davant dos casos, passatgers i mercaderies, on s'incompleix de manera flagrant allò que està estipulat a la normativa de referència quant a la defensa de la competència. Senyores i senyors diputats, hem de seguir pel camí de la imposició de les obligacions del servei públic i si pot ser pactat millor que millor, però és necessari fer complir les normes per tal que els ciutadans i ciutadanes de Formentera tinguem un transport digne, de qualitat, amb preus i freqüències i que no perjudiqui ni a l'economia de les persones ni la competitivitat de les nostres empreses.

Vull referir-me com a segona qüestió, Sr. President, al projecte d'hospital per a Formentera. Una volta que les competències en aquesta qüestió resideixen en aquest Govern, vull pensar que no queda cap problema ni un perquè puguem presentar el projecte en aquest Parlament, en el seu dia es va fer una comissió i aquella comissió va acabar la feina. Per tant, crec que és hora que els parlamentaris d'aquesta cambra en tinguem coneixement exacte. I dir-li una cosa Sr. President, que es digui hospital, que es digui hospital, perquè allò de l'INSALUD no ho volia i no ho podia sofrir de cap de les maneres, però sincerament allò de centre d'especialitats, jo no sé què vol dir. Per tant, deixem-nos de romanços ara que des de Madrid i els seus acòlits no fan nosa i ho posin com toca, hospital.

Com a darrer apartat vull destacar i referir-me a tot allò que afecta al Parc Natural de Ses Salines, qüestió que els progressistes li hem donat un impuls mai vist que farà preservar una de les zones més emblemàtiques de Formentera. Sembla que estam tots d'acord que és necessari posar-hi mesures i fer que la pressió que pateix aquesta zona deixi de desbaratar aquesta zona tan important, ajuntament, consell i Govern hi estam d'acord. Per tant, és el moment de deixar de dissenyar plans, tots els hem consensuat i ens hem de posar mans a l'obra.

Senyores i senyors diputats, crec que he fet un balanç de la gestió pública a Formentera, no només del Govern, també he esmentat altres institucions insulars, perquè la col·laboració institucional aquesta legislatura ha estat excel·lent, el resultat és força positiu i voldria que encara ho fos més.

Ja acab Sr. President, només dir-li que ens tindrà al seu costat per cuidar d'aquest arbre que tots sembrarem l'any 99. Cal recordar que encara és jove, repetesc era el segle passat, però no és centenari, només té tres anys, és tendre i requereix molt de compte. Tots el que conformam el pacte, entre ells la COPF, hem de seguir treballant per tal de dur el projecte endavant. Ja m'han sentit, n'estam satisfets i esperam encara més resultats que facin que els homes i dones de Formentera assoleixin els nivells de qualitat de vida més alts possibles i pensam que el Govern hi té molt a veure. Seguint la metàfora de l'arbre que vostè va començar ahir, confiam en vostè Sr. President perquè el cuidi i creixi, perquè pensam que és el millor majoral per a aquesta terra. Senyores i senyors diputats

parafraçant un diputat d'aquesta cambra, encara que sigui en un sentit molt diferent, puc dir: president a Formentera tot bé. Ara sí.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ferrer en nom de la Coalició d'Organitzacions Progressistes de Formentera, integrada en el Grup Mixt. Sr. Joan Buades dels Verds d'Eivissa, integrats també en el Grup Mixt té la paraula per un temps de 10 minuts.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Avui ens trobam davant un debat de balanç de legislatura i es tracta per tant, de fer una previsió general de cap on anam i què hem fet. Nosaltres com a verds ho feim des de la corresponsabilitat de Govern i ho feim també des de la no renúncia a cap dels elements pactats l'any 99 en el pacte de progrés. Nosaltres sempre hem votat amb vosaltres, malgrat les crítiques i els atacs personals, impropis d'una majoria democràtica i plural que hem hagut de suportar.

Aquesta és la legislatura del medi ambient, però també la legislatura de l'*impasse* turístic, si hi ha una àrea que marca la diferència respecte l'època de'n Matas és l'ambiental, la migrada herència d'un 1,5% de protecció terrestre s'ha multiplicat per quatre. Ses Salines d'Eivissa i Formentera compten amb una llei amb una ample consens que resol un contenciós històric. S'ha evitat l'increment del nombre de dessaladores en favor d'una estratègia racional d'ús sostenible de l'aigua. Ciutadella veurà satisfetes les seves necessitats portuàries, evitant un macroprojecte absolutament forassenyat. A set mesos d'acabar la legislatura són ja al Parlament els dos projectes de llei ambientals marc que fa anys mancaven a les Balears per estar a nivell europeu, el de biodiversitat i el d'avaluació d'impacte ambiental. Això era impensable fa només tres anys. El canvi aquí es nota com enlloc. Abans algú se'n devia ocupar, del medi ambient, però qui se'n recorda del nom de conseller de Medi Ambient de l'administració Matas? Qui se'n recorda? Vertaderament no hi ha color.

L'administració ambiental ha passat de ser un gerro a ocupar una justa plaça de primer nivell en l'acció de Govern. Aquest canvi clar està lluny, però, de veure's en el que hauria de ser la prioritat econòmica del Govern, que ha de ser la reforma turística per garantir la rendibilitat del sector a l'hora que la seva sostenibilitat ambiental. L'esfondrament progressiu del model turístic actual és palpable: el nombre de turistes deixa de créixer però tampoc no baixa significativament i no aclarim si això és bo o dolent. L'al·lotjament no hotelier, preferentment il·legal, desplaça l'hotelier amb el cost territorial, social i ambiental que això comporta, les transferències de beneficis fets aquí a nous paradisos turístics al sud és moneda corrent, la renda turística baixa clarament malgrat tenir un 40% més de turistes que fa sis anys, etc.

En aquest *impasse*, sense perspectives de canvis en un sector tan crucial, l'ecotaxa ha estat un reclam, per bé que desnaturalitzat, en la bona direcció. Ara bé, no s'ha d'amagar

el cap sota l'ala i no s'ha d'evitar entrar en les raons de fons de la fallida progressiva del negoci turístic, és a dir, que estam perdent el paisatge, estam perdent la batalla del paisatge. És més que qüestionable que sigui bo per al país mantenir un pols cec entre Govern i sector hotelier a compte d'aquest impost, com si els uns i els altres poguessin viure d'esquena. La política turística és molt més important que el debat sobre una eina fiscal innovadora però amb un impacte econòmic modest. Per això Els Verds celebrem que vós, President, hàgiu pres el comandament ahir i proposeu un pacte a un empresariat hotelier innovador que ja inverteix en modernitzar ecològicament la seva oferta i que espera trobar en el sector públic un aliat. Almenys aquest sector dels hotelers, m'agradaria pensar que tots, si són intel·ligents i pragmàtics, estaran a l'alçada d'allò que des d'ara es proposa i que els ecologistes venim reclamant explícitament des del debat d'aprovació final de l'ecotaxa el 10 d'abril de l'any 2001.

Per a Els Verds els èxits en medi ambient contrasten amb la indecisió de canviar el model turístic i promoure una concertació entre un govern valent i modernitzador i, almenys, el sector més innovador i de més qualitat en un àmbit tan fonamental com el turístic, perquè sense modernització ambiental, president, no hi ha futur turístic.

Però mentrestant el ciment avança i la qualitat de vida de la gent corrent baixa, president. Ahir parlàreu molt dels arbres, la copa i les arrels, però potser, president, no ens hauríem de despistar, no fos que tant d'arbre no ens deixàs veure el bosc de grues que decora el nostre paisatge i la nostra oferta turística. 15 de cada 100 ciutadans o ciutadanes viuen de cimentar el país; a Formentera 28 de cada 100 treballen en cimentar Formentera. Això en el mercat legal, en el mercat il·legal encara deu ser superior. Malgrat la proliferació de microlleis cautelars i d'emergència i de moratòries grandiloqüents, hores d'ara tenim les mateixes DOT del temps del Sr. Matas, no hi ha llei de programació de llicències ni previsió, no hi ha desclassificacions de sòl reals més que les fetes a través de normativa ambiental, per exemple amb la Llei de Ses Salines. De fet, la construcció representa ja el 8,75% del PIB i ha crescut l'any passat el doble de la mitjana de l'economia balear, el doble de la mitjana de l'economia balear.

Com deia en Cousteau, què és, que no ens atrevim a governar a llarg termini?, és que no ens atrevim a canviar les coses per por de perdre vots a curt termini? No hi hauria una manera de compassar les majories a curt termini amb els canvis necessaris a llarg termini? Ens hi estam jugant l'interès general, Sr. President.

Aquesta manca de canvi territorial respecte a l'època Matas xoca amb la principal promesa del pacte de progrés, i significa que continuam jugant a la ruleta russa amb el paisatge de què viu el turisme. Cal recordar que l'Institut de Cooperació Exterior espanyol acaba de publicar que la inversió exterior va créixer aquí molt l'any passat, i que el 92% del que els estrangers inverteixen aquí ho fan en operacions immobiliàries, i que només el 2% es fa en modernització turística. Aquesta és la tendència de fons, president, el país turístic perd força, atractiu i rendibilitat en favor del país de ciment, arrossegat per un

sector constructor absolutament especulatiu, deslligat de qualsevol funció social, respecte ambiental i que amenaça d'arruïnar la nostra millor oferta turística.

Malgrat la continuïtat aclaparadora del ciment a llocs com Calvià, Eivissa, Sant Lluís, Formentera, Marratxí o Manacor, on per cert crec que governa el PP, paradoxalment hi ha cada cop més escassetat d'habitatges de primera residència per a la gent jove, les persones amb ocupacions precàries i les persones sota el llindar de pobresa. Ningú a Espanya paga tant per tenir un sostre, ningú ho fa amb un parc construït tan gran com el nostre amb tantes places buides o tantes places subocupades. El país a dues velocitats, president, que dèieu l'any 99 en el discurs d'investidura, corre perill d'esdevenir una terra sense comunitat, sense cohesió social, i més a la vista del creixement poblacional ocorregut. Les Balears, gràcies a la locomotora del ciment, atreuen un increment demogràfic molt per damunt de la mitjana espanyola i al mateix nivell dels països centrals de la Unió com Alemanya; és a dir, la nostra capacitat d'atracció és totalment desproporcionada i, en canvi, fa vergonya la nostra capacitat d'acollida en matèria de serveis socials, educació, interculturalitat o salut.

No canviar el model territorial mentre la gent corrent no troba casa és jugar amb foc. L'espai per al populisme creix, la immigració comença a parèixer per a alguns com a boc expiatori, la llengua comença a ser una arma de divisió social, el medi ambient comença a ser sinònim de fre al progrés per a la part que vol retornar al Govern, i pel camí la distància entre territoris avança. El sud de la comunitat, les Pitiüses, pesa menys que mai i necessitaria una atenció prioritària perquè a les Pitiüses, president, tenim el rècord de problemes i complexitat social del país, ho sabíeu? Per exemple, el turisme ha baixat més que enlloc, un 3,5%; el consum de ciment l'any passat, segons Sa Nostra, va créixer un 20% a les Pitiüses; la saturació d'aules i el fracàs escolar fan maig; hi ha un 17% ja de nous ciutadans i ciutadanes nascuts fora d'Espanya. De fet les Pitiüses són el laboratori de futur de les Balears; quan l'estiu del 2002 vàreu anunciar un gir social després de tres anys de Govern, pensàveu en l'habitatge a preu assequible per a la majoria?, en la prioritat turística sobre el ciment?, en prestar atenció preferent a un sud del país cada cop més desatès per l'Administració?

Nosaltres pensam que el pacte necessita una direcció, i necessita saber a favor de què i de qui volem govern. El pacte ha de ser alguna cosa més que una unió d'empreses temporals basada a compartimentar responsabilitats, engreixada amb una maquinària de màrqueting molt potent i dirigint-se a l'oposició només per criminalitzar-la, tot i que s'ha d'anar allà on s'ha d'anar quan s'hagi de fer. Cal governar sobretot en positiu i fer pedagogia de saber què volem i cap a on anam. No ho podem fer tot amb una legislatura, és ver, però s'ha de notar que tenim clar per què apostam. No podem fer polítiques simplement de final de canonada, no podem tenir consellers d'Educació que plorin tot el dia perquè han de pagar només ampliacions d'escoles i fer escoles noves darrere el creixement poblacional perquè no hi ha canvi territorial, no podem tenir conselleres de Medi Ambient plorant cada dia perquè declaram espais naturals però no hi posam mitjans per gestionar-los, i tampoc no podem

reconduir els temes de fons a operacions d'imatge, és a dir, podem reclamar el REB a Madrid, però hagués estat bastant bé que el Partit Socialista no acceptàs unes transferències de salut tan mal finançades; o que si demanam policies a Madrid demanem abans mestres d'escola, perquè les competències educatives estan mal negociades d'abans.

Us ho hem de dir: Els Verds hem votat sempre amb vosaltres i ho continuarem fent, però hi ha un bloqueig de reformes imprescindible, president. No ens podem permetre posposar massa més la reforma turística, el canvi territorial o la millora de serveis públics bàsics. Com a progressistes no podem practicar un discurs de llei i ordre contra els nous residents més pobres perquè seria impropï d'una política amb valors democràtics i humanitaris. Per favor, president, necessitam menys dissenyadors de màrqueting i més socialdemòcrates concrets. Si us plau, necessitam que doneu mitjans a la modernització ecològica de les Illes; naturalment que és bo multiplicar per quatre la superfície protegida, però si després no multiplicam per quatre almenys la despesa per gestionar-la malament ens anirà i el futur dels parcs estarà amenaçat.

Els Verds volem activar i volem contribuir perquè el canvi es noti, i convé que compassem ritmes, president, perquè l'alternativa és fer de Jospin, o fer de Schroeder, i nosaltres ens quedam amb l'hipòtesi Schroeder.

Ja per anar acabant, creim que queden set mesos preciosos, set mesos preciosos perquè el pacte progressista, inclosos Els Verds, no siguem una anècdota dins la història democràtica de les Balears, i amb la legitimitat que tenim d'haver aguantat el que hem aguantat tots aquests anys, i supòs que continuarem aguantant a tots els nivells, podem dir que hi ha coses que no s'han fet i encara es poden fer i altres que, com a mínim, es poden acabar i deixar-les embastades per a la fase segona d'aquest trajecte progressista. I amb modèstia però pensant en l'interès general, us proposaríem telegràficament, pels minuts que tenim, cinc actuacions d'aquí al mes de maig, al 25 de maig de l'any 2003.

Primer, aquest pacte turístic i ambiental. És evident que un sector de l'empresariat turístic és el primer interessat a col·laborar amb nosaltres per modernitzar ecològicament el producte, perquè no podem competir en preu però sí en qualitat; això ho hem de fer de veres, i això vol dir, per exemple, que hotelers i Govern han de ser capaços de consensuar coses com la declaració de la Serra de Tramuntana parc natural i fer d'això una divisa turística. Això val diners, en el mercat turístic, perquè és un producte diferencial; és això que proporciona valor afegit a la nostra oferta.

En segon lloc, aquest pacte turístic i ambiental s'ha de completar amb un finançament dels espais naturals que es correspongui amb la propaganda del Partit Socialista en el fulletó de l'ecotaxa: si volem ser la comunitat ecològica europea, no ho podem fer com a Germanetes de la Caritat, hem d'invertir en allò que és bo i, per tant, nosaltres veuríem bé que per exemple a lleis com la d'acompanyament dels pressupostos començàssim a fer gestos; si la propietat, una part de la

propietat no entén què és la conservació i que això és bo, en aquesta llei d'acompanyament podem posar-nos a nivell nord-americà o a nivell alemany, i començar a pensar que s'ha de poder desgravar d'una manera forta el fet que hi hagi propietaris que estableixin convenis de conservació amb l'administració ambiental, i això s'ha de notar a la butxaca perquè és bo, és bo per al medi ambient però també ha de ser bo per als propietaris.

Terçer projecte factible: l'habitatge. Hi ha un futur per a bona part de la construcció; aquest futur està lligat a les infraestructures socials que hem de construir molt més massivament que ara en matèria d'escoles, o de centres de salut, però sobretot reconvertir l'espai turístic obsolet que s'ha de retirar del mercat en habitatge social de primera necessitat. Jo vull recordar aquí que el Sr. Maragall, que crec que és progressista, ahir mateix presentava a Catalunya tot un pla d'habitatge que està a anys llum del que nosaltres feim aquí. Jo crec que copiar al Sr. Maragall no ens faria cap mal, asseguraria habitatge barat massivament a les Illes i ho podríem començar a fer ja en aquests primers cinc mesos de govern de l'any 2003.

Quart problema, Kioto. Som un govern innovador, ho volem ser més. Aleshores hem de tocar el tema energies netes. No poden aparèixer 12 milions d'euros per a rotondes fa 15 dies a un Consell de Govern mentre tenim dos terços de la demanda d'energies netes sense satisfer perquè tenim congelats els pressupostos en energies netes. Alguna cosa hem de fer...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Buades, vagi acabant, per favor.

EL SR. BUADES I BELTRAN:

Sí. Alguna cosa hem de fer en favor de les energies netes i alguna cosa hem de fer en transport públic, perquè presumir de millorar el trànsit entre Palma i Inca no és el més encertat perquè no han construït ni un metre de via més allà, és a altres bandes.

Últim projecte, interculturalitat. Nosaltres voldríem visualitzar que aquest govern prefereix una comunitat plural a una comunitat pura que ja no serà més dins la història, i quan veim que hi ha anuncis molt ben intencionats fins i tot promocionant el consum de suc de taronja i, en canvi, no som capaços de veure anuncis on es digui que són mallorquins o són eivissencs tots els que viuen aquí, independentment del color o l'equip de futbol pel qual un aposta, això ens agradaria veure com a campanya d'imatge del Govern. Aquesta sí que seria una campanya d'imatge encertada.

I ja acabant, Sr. President, creim que és el moment d'escoltar, deixar participar i de trencar amb la dinàmica que s'ha duit fins ara que, aquell que no és exactament com tu resulta que és el teu enemic. No anam sobrats de consciència cívica ni d'arrelament institucional ni democràtic. Si volem fer una vertadera euroregió distinta, com diu Europa, Els Verds apostam perquè les Illes siguin el mirall de la reforma ecològica i social del turisme des de la regió puntera en el món en aquest sector; apostant per la modernització ecològica, donant

prioritat a la qualitat de vida concreta dels ciutadans corrents, assegurant la renda turística aquí gràcies a aquesta sàvia combinació de sostenibilitat paisatge i benestar tenim futur. Aquesta altra política progressista és possible. Aprofitem-nos-en molt millor, president, perquè fins ara hem quedat curts.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Buades, en nom d'Els Verds d'Eivissa. La Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca, té la paraula durant 10 minuts.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President. Senyores i senyors diputats, Sr. President del Govern, ahir vaig escoltar amb l'atenció que es mereix el seu discurs, un discurs ben treballat i que fa un diagnòstic de tots els problemes o de la major part dels problemes que sofreix aquesta comunitat.

Tenc per costum començar les meves intervencions i els meus discursos precisament amb la frase amb què vostè va acabar ahir, ho saben bé els mitjans de comunicació, estan acostumats a escoltar-me. És important conèixer el passat per entendre el present i projectar-nos al futur. Vostè va parlar de molts de projectes de futur. Els projectes de futur són importants, i és important en un debat com aquest i quan acaba la legislatura, parlar de futur. Hi ha qui s'estranya. A mi em va parèixer la cosa més normal del món: vostè vol continuar, i això és lògic. Qui digui el contrari és hipòcrita, és com quan a un li demanen: "i vostè, amb qui li agradaria governar?", i diu: "amb els meus", i s'estranyen. Hi ha que s'escandalitza d'això, potser pensa que direm: "No, compartint, amb tots..." És normal que vostè fes un discurs de futur i amb projectes.

Ara bé, també és vera que hi ha qualche tema que convendria donar solucions i prendre decisions, i prendre decisions ja, perquè si no podríem no ser-hi a temps. Es va parlar d'economia. L'economia és fonamental, és el pilar base de qualsevol societat perquè les coses funcionin, i parlar d'economia a la nostra comunitat és parlar sens dubte de turisme, parlar de turisme que no està tan negre com uns ens volen fer creure, ni tan color de rosa com ens diuen altres. Jo diria que en aquests moments en el sector turístic hi ha inquietud, hi ha una certa inseguretat, i com deim en mallorquí en acabar comptarem. Si les coses van bé no tendrem problemes, si les coses no van bé tendrem problemes, perquè els governs no canvien les idees, les canvien habitualment les situacions econòmiques.

Unió Mallorca es va oferir ahir a ajudar en aquest diàleg, en aquesta moderació, en aquest consens que vostè mateix ahir va presentar. Diu que és necessari arribar a acords amb el sector turístic. Jo crec que és cert, crec que aquesta comunitat, on tot depèn del turisme, no ens podem permetre el luxe que el Govern i el sector turístic no es parlin. El que passa és que, Sr. President, li vull dir que ho tindrà bastant difícil, perquè ahir mateix vàrem estar amb el seu conseller de Turisme a una reunió de directors d'hotel i varen dir que ells amb els Govern no es retraven. Per tant, no ho té fàcil; no vol dir que jo l'hi tenguí,

però sí que m'ofereix a donar tot el suport necessari perquè hi pugui haver aquest diàleg amb aquest sector.

(Remor de veus)

Unió Mallorca està d'acord en què és molt important establir acords amb el sector i que és molt important que hi hagi turisme de qualitat. I és cert, perquè allò important no és ni que venguin més turistes -no sabríem a quina quantitat ens hauríem de parar; crec que tots podem estar d'acord en què no pot ser créixer de manera que cada dia en venguin més, això acabaria amb el turisme i deixarien de venir tots-, ni tampoc podem dir de forma irresponsable que si en vénen menys, millor. No, perquè quan aquests temes no estan controlats doncs són molt perillosos. Jo crec que han de venir els justos, els necessaris per omplir aquelles places que tinguem mentre les tinguem, i que allò important no és ni que n'entri molts o pocs per l'aeroport, ni que en venguin més o menys, sinó la despesa que fan aquests turistes. Si en vénen menys però gasten més, ja va bé. Si en vénen més però gasten menys, és un problema.

Per tant, estic totalment d'acord, des d'Unió Mallorca ho hem dit en moltíssimes ocasions, que allò important és un turisme de qualitat.

Però no ens hem de contradir. Un turisme de qualitat significa unes determinades coses. Un turisme de qualitat significa que hi ha d'haver bones infraestructures. El turisme de qualitat significa que la gent ve i vol tenir un cotxe de lloguer, i es vol passejar per l'illa, vol anar a determinats restaurants. Al turisme de qualitat, no el farem anar amb tramvia ni amb tren; per tant, ho hem de tenir clar. Hem de millorar les nostres carreteres, hem de fer el segon cinturó perquè és imprescindible, perquè el problema ja comença a l'aeroport.

I, parlant de carreteres, he de dir que estic d'acord en què s'han millorat. Des del consell i des que les hem rebut hem fet el possible perquè es notàs la diferència, però hem de ser conscients que vostè i jo, Sr. President, tenim un problema pendent en matèria de carreteres que hauria de quedar resolt en aquest debat, i és que el Govern -sé que no és responsabilitat de l'actual perquè ho va heretar ja dels altres- però el que tenim clar és que devem molts de mils de milions en funció d'expropiacions. Vostès dirà que és un problema heretat; sí, és un problema heretat, però si pensam continuar governant qualche dia haurem de pagar a tots aquests ciutadans que fa 10, 12, 14 anys que els devem els doblers.

També significa turisme de qualitat camps de golf i ports esportius. Vostè parla en el seu discurs d'oferta complementària de productes turístics esportius i lúdics. Bé, anomeni-ho com vulgui, jo no tenc cap inconvenient en dir que els que deixen més doblers són els turistes que vénen a jugar a golf, i per tant estic a favor que es facin. Com també estic d'acord en què s'ampliïn determinats ports esportius, perquè el turisme nàutic també és un turisme bo per la nostra societat. Hi pot haver qui realment tenguí un problema de consciència sobre si és bo o no és bo que sempre s'hagi dit que tots hem de ser iguals i ara diguem... Miri, a Mallorca preferim el turista ric. És cruel però és una realitat, turisme de qualitat vol dir això.

I el turisme significa mà d'obra, i el nostre mercat laboral en aquest moment no dona l'abast per cobrir la demanda. Per tant, i ho llegiré textualment, perquè segons com es diu..., vostè ho pot dir, però si jo ho dic hi ha gent que es posa molt nerviosa, "no hem de donar portes obertes a la immigració sense cap límit", president *dixit*; Munar confirma.

(Rialles)

És necessari regular i establir mecanismes de contractació. Nosaltres en aquest tema, Sr. President, li volem donar suport. Pensam -li ho deim de bon de veres- que no basta dir: "El tema de la immigració, com el tema de la seguretat, depenen de Madrid". Miri, podem dependre de Madrid, però el problema és ben nostre, el problema el tenim aquí i el tenim molt proper. Per tant hem de posar solucions. Quines poden ser aquestes solucions? N'hi ha moltes, algunes significatives. Les oficines pròpies de la comunitat en aquells països emissors. No és cap invent, hi ha altres comunitats que ho fan: saben quina gent hi va, amb quins contractes, on han d'estar, quins contingents, etc. Crec que és una de les solucions possibles.

Solucions d'inversió en aquells llocs que són origen dels immigrants. La cooperació. Vostès saben que les nostres institucions, i el Consell de Mallorca n'és una, dediquen el 0,7, que és més, al tema de solidaritat. En aquests moments s'estan fent projectes per tot el món: per Amèrica del centre i del sud, per Àfrica, per Àsia... Miri, no ho podem arreglar tot nosaltres. Arreglem en aquells llocs més propers que ens impliquen més problemàtica: anem a invertir la nostra cooperació en els llocs més propers. Ambaixades empresarials. Seria interessant que els nostres empresaris, aquests que tenen tanta dificultat per trobar mà d'obra per a segons quins temes a la nostra illa, se'n vagin a altres indrets, es produeixi allà i ja comprarem, que per car que ens surti ens sortirà més barat.

Ara bé, és ben cert que tota aquella gent que és aquí és nostra, siguin d'on siguin. Tots els que són a Mallorca, els consideram mallorquins, i és per això que els hem d'integrar, i aquí també llegiré textualment el que es va dir ahir, perquè si ho dic jo el seu significat serà diferent: "Tot i respectant els seus drets propis, els hem d'exigir la voluntat d'integrar-se en un àmbit de convivència". També hi estic d'acord, i és que les polítiques desordenades poden tenir greus conseqüències.

Ahir vàrem parlar, i hi estam tots d'acord, del fet que s'han construït i s'ha fet una gran inversió en escoles. És vera, s'han gastat moltíssims doblers en escoles i en instituts. S'ha fet una gran inversió en matèria sanitària, és ben cert, i s'han duit polítiques de benestar. Però la veritat és que jo no veig que els mallorquins estiguin més contents i més satisfets amb el tema de les places escolars. Enguany mateix he tenguut més queixes que mai sobre places escolars. Els mallorquins estan indignats perquè no poden dur el seu fill o la seva filla a l'escola que volen, estan indignats perquè aquella escola que va ser la seva, perquè aquella escola on varen dur els seus fills ara resulta que no hi ha plaça per als seus, i no ho entenen, i no estan d'acord en què es penalitzin temes com el fet que home i dona tinguin una renda conjunta i tinguin més renda, no estan d'acord en el fet que gent que ve i que fa menys temps que és aquí que ells

els passi al davant... Jo crec, Sr. President, que això s'hauria de resoldre. És vera que el problema hi és, hi ha 8.500 estudiants més, però qualque cosa haurem de fer perquè la nostra gent estigui contenta i satisfeta quan el Govern inverteix tants de doblers.

El mateix podríem dir dels llits o d'altres coses. I és que els mallorquins estam avesats, volem, Sra. Consellera, tenir un llit propi quan un va a un hospital i no haver de compartir les habitacions, i jo sé que això no és fàcil, sobretot si hem crescut en 100.000 la població, però si creixem haurem d'invertir més i haurem de fer possible que n'hi hagi per a tots i, si no, haurem de procurar no créixer tant. És la solució que Unió Mallorca proposa.

També s'ha parlat de seguretat ciutadana. La seguretat ciutadana és molt important però no la podem deixar, tampoc, ni en mans de Madrid, perquè no me'n fii en absolut, ni en el fet de tenir policia autonòmica, perquè tots sabem que tardarem en modificar l'Estatut i a tenir una policia pròpia. La veritat és que, vostè ho sap i ho sabem tots, que això són anys i anys, no és un problema a mesos vista. La gent se sent insegura, se sent insegura de passejar per la Plaça d'Espanya, se sent insegura d'entrar dins el parc de les Estacions...

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Se sent insegura quan el divendres arriba a la casa de camp perquè sap que hi han pogut entrar, i se sent insegura quan deixa la bossa a la platja perquè allò normal és que quan torni de nedar no trobi ni la bossa, ni les ulleres, ni el mòbil. En definitiva, tots sabem que en aquests moments hi ha màfies de tràfic de drogues, de robatoris organitzats i de prostitució. Per tant haurem de fer qualque cosa i no podem esperar a tenir la policia pròpia. Hem de reivindicar que les policies, tant municipals com del Govern central, es cobreixin i que el ciutadà se senti més segur en el carrer.

Com sempre Unió Mallorca creu que això no és una sol·licitud, no és demanar, és simplement reivindicar un dret, un dret que significa -ho vàrem dir a les passades eleccions, va ser el *leit motiv*, tothom ja quasi s'ho sabia de memòria- que de cada 100 pessetes que se n'anaven a Madrid només en tornaven 42. Recordaran també que dèiem que cada any se n'anaven de la nostra illa 200.000 milions que no tornaven. Ara ja són més, ara ja quasi són 284; quan venguin les eleccions ja en aquest pas anirem als 300. Són aquestes 300.000 pessetes de les quals ahir es va parlar, 300.000 pessetes que cada ciutadà d'aquestes illes aportam a Madrid i que mai més no tornen. Amb aquestes 300 pessetes de cada un dels nostres ciutadans els puc assegurar que es resoldrien perfectament el problema de les escoles, el problema dels llits hospitalaris, el problema de policies que necessitam per tenir més seguretat, i no serien necessàries polítiques socials, perquè, en definitiva, dir que aquí feim molta política social significa que fracassam amb el model. Fer molta política social significa que les coses no

funcionen. Haver d'ajudar a molts de ciutadans a arribar a final de mes, haver-los de donar xecs perquè puguin comprar, haver de donar ajudes a la gent perquè cuidi els seus majors quan, a més, sabem que només es pot donar a un parell de ciutadans perquè cuidin aquells majors, és una qüestió de pla pilot o de mostra, perquè si haguéssim de donar suport a tots els ciutadans que cuiden els seus majors el pressupost no bastaria. Qualque cosa està fallant en el nostre model econòmic perquè hi hagi d'haver tanta ajuda social. Significa que els doblers se'n van a Madrid i que no tornen.

És per això que des d'Unió Mallorca hem defensat en moltes ocasions el tema d'una diferent balança fiscal. Les nostres relacions amb l'Estat no són tan bones com haurien de ser: Activar el règim econòmic especial de les Illes Balears, que aquí tothom va aprovar però que a Madrid no hi va donar suport ningú; tenir un model propi econòmic sostenible però que doni solucions a les nostres problemàtiques. I la nostra solució és possible.

EL SR. PRESIDENT:

Sra. Munar, vagi acabant, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President, aniré acabant. Està clar que tenim voluntat de govern però de moment tenim poc temps. Estic convençuda que la propera legislatura en tendrem més i, ves a saber, potser il·limitat. Les esperances mai no s'han de perdre.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Munar, en nom d'Unió Mallorca. I el Sr. Grosske, en nom del Grup d'Esquerra Unida i Ecologista, té la paraula durant 30 minuts.

EL SR. GROSSKE I FIOL:

Senyores diputades, senyors diputats, com s'ha recordat aquí ja aquest és un debat quasi preelectoral. Jo ara fa un any vaig dur aquí una foto de la gent que celebrava en el Consolat de Mar la constitució del nou govern. En aquest debat seria inútil aquesta foto perquè la gent està cada vegada més present en aquest parlament i perquè, en definitiva, les nostres actuacions, els nostres pactes, les nostres contradiccions, els nostres problemes cada vegada tenen menys sentit en si mateixos i el que compta cada vegada més és quin serà el parer dels ciutadans sobre això que hem fet, hem dit, hem pactat o no hem acordat, i jo crec que això és un clima extraordinàriament saludable i és un debat en el qual Esquerra Unida i Ecologista en aquest sentit es troba particularment còmode, perquè hem procurat durant tota la legislatura, precisament, actuar pensant en la gent que l'any 99 va confiar en un projecte de canvi, en un projecte de progrés per a aquest país.

És un debat, efectivament, i això és una de les virtuts i no dels defectes -i estic d'acord amb la Sra. Munar en aquest punt-

és una de les virtuts del seu discurs parlar, efectivament, de passat, de present i de futur, perquè la gent que estam en política per fer coses, per canviar coses, per superar problemes, sempre feim balanç i sempre estam pensant en el futur. Des d'altres opcions, probablement aguantar és més que suficient.

Les tesis principals que va sustentar el discurs del president, i que nosaltres compartim, crec entendre que són les següents: Primera, que existeix un ample consens social sobre el que passa a les Illes Balears i sobre com afrontar els problemes de futur. Existeix un ample consens social, i el discurs tremendista, el discurs catastrofista és un discurs que en aquest moment està sustentat per un partit amb molts de vots darrere però és un discurs socialment marginal. Segona tesi: aquest consens es materialitza en un projecte de futur, en un projecte de país, com a vostè li agrada dir, Sr. President, que es fonamenta en tres eixos claus: participació i control democràtic en la presa de decisions, cohesió social i sostenibilitat econòmica i mediambiental. Tercera tesi: el Govern de les Illes Balears és la màxima expressió política d'aquest projecte de país i es contraposa clarament a allò que va representar el Partit Popular en el passat. Quarta: aquest projecte progressista de país és un projecte ambició y, per tant, per ambició, és un projecte que s'ha de plantejar i planificar a llarg termini i que de cap manera no s'esgota en una legislatura.

Jo crec, Sr. President, que hi hauria dues tesis més que en tot cas a nosaltres ens agradaria afegir com a enriquiment i aportació a aquest debat. Una, que s'ha de tenir en compte que el projecte conservador no només va incidir en el passat; està incidint en aquest moment a les Illes Balears a través del Govern de l'Estat, i no només des del punt de vista de la confrontació institucional, que és el que vostè va glossar particularment en el seu discurs d'ahir, sinó en polítiques concretes de caràcter social, de caràcter mediambiental menys però també, que van en contra d'aquest projecte de cohesió social i de sostenibilitat al qual ens referíem. Hi ha polítiques concretes que s'arbitren des de l'Estat i que estan incidint negativament en els interessos de la població de les Illes Balears. I la segona aportació i sisena tesi en aquest sentit, seria que aquest projecte de país lògicament no és patrimoni d'un partit ni d'un sector social en exclusiva, és un projecte essencialment plural en allò polític i en allò social, i en el qual tenen cabuda diversos accents, diverses prioritats, i precisament amb la meua intervenció intentaré marcar des d'Esquerra Unida i Ecologista quins són els accents i les prioritats a l'hora de valorar el present, el passat i de projectar el futur de les Illes Balears.

Abans de fer-ho vull fer dues referències molt breus, però jo crec que imprescindibles, a dos temes que només aparentment són externs a la nostra comunitat. Em referesc a la possible confrontació bèl·lica a Iraq i al tema d'Euskadi.

Des d'Esquerra Unida i Ecologista -és sabut- nosaltres veim amb molta preocupació la vulneració cada vegada més reiterada d'un dels principis constitutius de l'Organització de Nacions Unides, que és la renúncia a la guerra com a recurs per a la resolució de conflictes. Veim amb preocupació la subordinació progressiva d'instàncies i dret internacional als interessos

d'una potència concreta, i des de la condemna clara al terrorisme, tant des del punt de vista humà com des del punt de vista polític, veim amb preocupació que amb l'excusa de la lluita antiterrorista es desencadenin conflictes armats que sempre acaben amb la mort de molts de milers de persones innocents. El president Aznar va fer una aportació intel·lectual més que dubtosa a aquest debat i va dir en un moment determinat: "*Si hay que escoger entre Sadam Hussein y George Bush, yo me quedo con George Bush*". Bé, jo tenc un missatge de tranquil·litat per a qui em vulgui escoltar: entre en Sadam Hussein i en George Bush hi ha un ample espai per a tots aquells que estimam la llibertat i la pau i no hi ha cap obligació d'escollir entre una cosa i l'altra.

Però en qualsevol cas sí que m'agradaria destacar que aquest conflicte pot tenir repercussions importants en la nostra comunitat, en la nostra comunitat i en el conjunt de les economies occidentals: produirà un increment del preu del petroli, es traduirà en recessió econòmica, es traduirà en disminució de l'activitat turística, i no ho dic jo, ho diu persona tan poc sospitosa d'haver-me consultat abans de declarar-ho fa un parell de dies a la premsa, un portaveu de Sol Melià, que va dir, parlant de les seves inversions de futur: "*Los elementos que van a marcar su programación es si finalmente se registra o no un conflicto bélico con Iraq, dado que un incidente como éste se considera extremadamente negativo, no sólo para las empresas turísticas sino para el conjunto de la economía*". Prenguin nota els que s'apunten tan ràpidament a operacions bèl·liques i, sobretot, si s'apunten, com a mínim que no donin la culpa a l'ecotaxa de les conseqüències posteriors.

En el tema d'Euskadi nosaltres veim amb molta preocupació la situació de progressiva crispació política i social que viu aquella comunitat. S'estan tallant progressivament els canals de comunicació a nivell institucional, a nivell polític, i a nivell social s'estan obrint ferides que seran molt difícils de tancar, i pensam que és imprescindible recuperar el diàleg entre totes les forces democràtiques d'Euskadi i de l'Estat. I també és imprescindible que la lluita antiterrorista no serveixi d'excusa per un retrocés des del punt de vista autonòmic o per recuperar vells tics que semblaven superats després de la transició. El problema de l'homenatge a la bandera no és l'homenatge a la bandera, totes les banderes són dignes de respecte; el tema és que es pugui concebre un homenatge a la bandera espanyola com un acte fonamentalment de l'exèrcit per recordar que l'exèrcit és el garant de la unitat de la pàtria. Això és el problema d'aquest homenatge que sembla que ara es vol rectificar.

Però sobretot no ha de servir la lluita antiterrorista perquè ens installem en un "neomacartisme" pel qual tothom que no combregui amb la política antiterrorista del Partit Popular, que fonamentalment és la política antiterrorista del Partit Socialista, és una persona sospitosa de connivència amb el terrorisme. A mi no em sembla una anècdota que el Sr. Matas, en el congrés del Partit Popular, digués -i no sé si ho arribaré a llegir, sense ulleres no- diu: el PP es va comprometre..., "*no pactará con formaciones -referint-se al PSM- que simpaticen, conquieten o comprendan a los amigos del terrorismo*". Això va ser repetit com una gràcia per un director d'un diari local, el director d'*El Día del Mundo* que, parlant d'una altra cosa i per parlar d'ETA,

simplement, va dir *los amigos de los amigos del PSM*. Les armes, diu una dita castellana, *las carga el diablo*. Les paraules a vegades també, i alerta, perquè aquest clima d'enverinament de la convivència no vagi penetrant poc a poc també a la nostra comunitat, una advertència en aquest sentit.

Què passa les Balears des del punt de vista econòmic? Quatre coses molt bàsiques, des del nostre punt de vista. Primera, que hi ha una nova conjuntura econòmica, això està clar. Segona, que no hi ha una especificitat balear, maldament la cerquin per davall les pedres; no hi ha una especificitat balears. Nosaltres anam a remolc d'una nova conjuntura que és absolutament general, no passa aquí res perquè aquí succeeixi, es faci o es deixi de fer no sé quina cosa. No hi ha una recessió econòmica ni una crisi generalitzada, i efectivament aquesta nova conjuntura econòmica -quart punt- no posa en qüestió la necessitat de cercar un nou model de desenvolupament.

Tot això, ho dic jo ara aquí, però no ho dic només jo, afortunadament. Jo aquí he duit tres documents que a mi em sembla que són d'obligada consulta. Un és el Pacte per l'ocupació de l'any 2000, es pot dir que és un mica antic des del punt de vista de la conjuntura; l'altre es diu *Suggeriments i observacions sobre la situació socioeconòmica i laboral de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social, entitats sindicals, patronals, economia social, entitats que representen els pagesos, la pesca, el GOB, el més representatiu de la societat balear; i un altre document que sí és actualitzat que es diu *Un nou impuls al Pacte per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva*, que és de divendres passat. Aquí darrere estan també moltes de les entitats que són present en el Consell Econòmic i Social, i tota aquesta gent coincideix bàsicament en aquesta anàlisi. Em referesc, i ho tornaré a fer en un parell d'ocasions, a aquest darrer document de divendres passat. "No podem obviar -diu el document- les incerteses que planteja la moderació del creixement econòmic a les Balears, en correspondència amb el comportament que mostren les principals economies dels països europeus amb una forta interrelació amb la nostra principal activitat econòmica -en correspondència amb el que està passant a altres països-, sense que en cap cas no es pugui parlar des d'una perspectiva general i macroeconòmica de situació crítica". Això, ho signen entitats sindicals, patronals i altres entitats socials amb un enorme nivell de representativitat. Aquest discurs o aquestes línies que jo he traçat és un discurs que fa consens social en aquest moment.

Per tant, el discurs tremendista, el discurs catastrofista que farà el Sr. González Ortea, que malauradament no m'està escoltant, és un discurs aïllat socialment; és una realitat, això. En aquest sentit, naturalment jo ara no els faré d'assessor preelectoral ni electoral, facin el que vulguin, però haurien d'intentar centrar el seu discurs en el que seria una crítica conservadora a la política del Govern. Punt final. Ni el pacte contra natura, ni *el pacto no hace nada*, ni ens anam *al abismo y a la catástrofe*. Tot això és un discurs obsolet, és un discurs aïllat, és un discurs ultra muntà i sense futur, i potser explica per què són l'única formació que en aquests moments encara no tenen aclarides segons quines coses de caràcter electoral.

Jo vull posar dos exemples que em semblen particularment significatius, el tema de l'atur i el tema de la conjuntura turística. En termes d'atur, en termes de taxa d'atur, estam aproximadament com estaven les Balears l'any 98, pràcticament està calcat, les xifres de temporada alta i de temporada baixa, estam con en el 98. En termes qualitius hi ha coses que han millorat. Tenim major taxa d'activitat, major taxa d'activitat femenina, tenim menys atur de llarga durada, ha davallat set punt, i tenim quatre punts menys de taxa d'eventualitat. En termes de taxa d'atur estam aproximadament igual. Què deia el Sr. Matas sobre l'atur l'any 98 en el seu debat de la comunitat? "Passem del terreny polític a l'econòmic. Les Illes, com deia abans, van bé. I no ho dic jo, ho diuen les dades, que són absolutament espectaculars, de feina, taxa d'atur", etc., etc. "L'atur ha arribat als 16.000 treballadors, un 4,4%", naturalment es referia o es devia referir a la temporada alta, "una xifra comparable només als grans estats del món". Aquesta és l'anàlisi de com va una comunitat com en aquests moments van les Illes Balears, Jaume Matas *dixit*.

Turisme, un altre tant. Aquí ens està passant el que passa a un destí turístic al qual majoritàriament la gent ve per via aèria, que això significa comportaments distints, amb un mercat emissor amb una forta presència del mercat alemanys, etc., etc. Tenim ara mateix aproximadament, tenim més turistes que el 98, però sobretot tenim molta més despesa turística que el 98, que jo també estic d'acord en aquesta qüestió que és una variable fonamental la despesa turística. No diré, naturalment, el que deia del turisme el 98 el Sr. Matas per no avorrir, però en tot cas, insistesc, allò del tremendisme no només és socialment aïllat, és que simplement contradictori, no s'aguanta i no té lògica.

I a partir d'aquí Eberhard Grosske no confirma de manera clara, perquè hi ha molts de problemes i moltes disfuncions i, això, ho veu també aquesta societat civil sensata a la qual alludim, i tenim el gran problema de l'estacionalitat de la nostra economia, que és la gran assignatura pendent, el tema de l'ocupació eventual, els costos d'insularitat, el baix nombre d'alumnes per habitant, l'abandó escolar, l'escassa inversió en I+D, la carestia de l'habitatge, la limitació de recursos naturals..., tot un seguit de coses que jo crec que no és necessari repetir en aquests moments. Un creixement poblacional, efectivament, enorme durant els darreres 10 anys, un 20%, i amb això m'agradaria dir un parell de coses sobre el tema de la immigració.

Sembla ser que demà s'aprovarà una declaració institucional en aquest parlament sobre el tema de la immigració subscrita per tots els grups. Jo vull felicitar als grups parlamentaris perquè jo crec que contribuiran a donar un marc de referència i de sensatesa a aquest debat, i jo crec que acompanyaran, en aquest sentit, una resolució de la Mesa de Diàleg Social, d'octubre del 2001, que jo crec que també va ser una bona aportació del que és i del que significa la immigració a les Illes Balears, una immigració que és peculiar, en relació a altres bandes de l'Estat, amb un fortíssima component de, per exemple, altres comunitats autònomes de l'Estat -això no passat per tot- i on també hi ha una fort component d'immigració europea, de països de la Unió Europea. La immigració

extracomunitària, l'única que pot ser regulada des del punt de vista administratiu, és el 25% de la immigració que rebem a les Illes Balears. Bé, el que diu la resolució són coses òbvies, no?, és a dir que la immigració és el fruit d'un determinat model de desenvolupament que tenim en aquesta comunitat, que lògicament no es pot fer una visió unilateral de la immigració, jo crec que el president ho va dir molt bé, no els podem tenir fent feina de dia i, a partir que surten de la feina, ficar-los a un calaix perquè no consumeixin aigua, perquè no sé què, perquè tal i qual, això no pot ser, no és raonable, hem d'agafar el fenomen amb els costos i amb els beneficis com qualsevol altra qüestió, i ser conscients, també, que han estat i són una aportació perquè la maquinària nostra econòmicament i socialment funcioni, i que són necessàries, lògicament, polítiques d'immigració.

Aquí s'han aportat elements que jo lògicament no vull comentar perquè no és la lògica d'aquest debat, però que m'han resultat sorprenents. Efectivament, impulsar la cooperació està bé, malgrat que tots som conscients de les limitacions d'una política com aquesta; mentre la regulació de tota la problemàtica de la immigració extracomunitària estigui en mans de l'Estat, aquesta comunitat no té cap mecanisme real d'incidència en aquesta qüestió, no en té cap ni en la gestió d'aquesta qüestió.

M'ha semblat sentit coses com "deslocalització de l'activitat econòmica", és a dir localització d'empreses fora de les Illes Balears, és una proposta nova, no tenc consciència que cap força política arreu d'Europa hagi proposat res d'aquestes característiques; i després hi ha hagut alguna cosa que s'ha sentit que puguin tenir preferència en l'accés a les escoles, la gent que hi havia abans, això a França li diuen preferència nacional, i no diré quin partit defensa la preferència nacional.

En tot cas, aferrem-nos a aquesta declaració institucional i procurem posar sensatesa en aquesta qüestió i a veure si ens estalviam coses com aquesta. Una pàgina d'*El Día del Mundo*, edició de Menorca, edició de Menorca no, la pàgina de Menorca d'*El Día del Mundo*, tota la informació és sobre immigració, "en las escuelas de Menorca se duplican en dos años los alumnos extranjeros", la foto que il·lustra aquesta pàgina és de dos infants que apunten al lector amb dos rifles, "pie de foto: dos niños apuntan a la cámara con unos rifles de juguete". Bé, el missatge és clar, i cadascú serà responsable, en aquesta pista de patinatge, de fins on vol arribar, fent, dient o expressant coses d'aquestes característiques. Però molt alerta, perquè la gent es posa a patinar i no sap on s'atura, eh?, molt alerta amb això.

Tornant a les disfuncions del nostre model. Com afrontar-les?, doncs amb un creixement econòmic moderat, 2, 3%, no ho sé exactament, el president va fer un joc una mica retòric, va dir, bé, si ha de ser un 7%, 7%, mentre segons quina sigui la composició interna. Bé, és veritat que no és el mateix segons quina sigui la composició interna, no és el mateix fer créixer extensivament un model obsolet, que créixer per innovació tecnològica i per increment de la productivitat del sistema. Però, lògicament, el més raonable és que un creixement sostenible es mogui en aquestes xifres, i en aquest sentit, crec que hi ha una

referència, que no sé si la trobaré, també en aquest document d'Impuls del pacte per l'ocupació, que diu "les altres taxes de creixement econòmic de períodes anteriors i en especials dels anys 98-2000, amb valors superiors al 4%, se situen clarament per sobre les potencialitats reals de l'estructura econòmica i social de Balears, com fa notar l'estudi del Centre de Recerca Econòmica de Sa Nostra, sobre l'economia de Balear, que situa el creixement potencial en un 3%". No és qüestió de fer una guerra de xifres, és qüestió d'aferrar-se al concepte de procurar per a les Illes Balears, amb la consciència que això, al final, el mercat té molt a dir sobre el que passa al final, procurar per a les Illes Balears un creixement moderat, un creixement que no provoqui dislocacions ni ens deixi empantanats i sense capacitat de generació de riquesa. Afrontar-lo des de polítiques de cohesió social molt actives, sense cap tipus de dubte, i amb la introducció de criteris de sostenibilitat, amb la gestió de recursos, el que abans hem definit com a model que feia consens a les Illes Balears.

En aquest sentit, propostes com la que va fer ahir el president, de pacte de qualitat turística o sobre el model de creixement, semblen particularment assenyades, però també vull remarcar, i em perdonaran la insistència sobre això, que sobre com orientar la política turística en aquesta carpeta hi ha moltes propostes també, està molt parlat al Consell Econòmic i Social, està molt parlat a l'àmbit de la mesa de Diàleg Social i, entre d'altres coses, s'aporten elements que probablement s'haurien d'incorporar al decàleg, el que passa és que ja no seria un decàleg, seria una altra cosa, que no sé com es diria, per exemple referides als temes de diversificació de la comercialització o dels mercats emissors que estic segur que farien consens entre tots nosaltres.

En tot cas, vull fer una referència d'una certa importància a una qüestió. Les grans organitzacions empresarials són capaces de seure's amb el Govern per parlar del futur; les organitzacions sectorials o algunes que han mantingut una posició de més confrontació amb el Govern, a qualche moment han d'entrar en aquesta línia, també. Entre d'altres coses perquè la CAEB i la PIMEM signen coses com aquesta, i les signen fa cinc dies: "El camí de la sostenibilitat del turisme a les Balears exigeix un alt grau de consens entre empresaris, treballadors i institucions implicades en la política turística des del compromís amb els problemes i realitats específiques de les Balears". És una cosa que reclamen les organitzacions empresarials, qualche federació, qualche sectorial hauria de fer la reflexió que posin el vespre unes espelmes a la Sang perquè tornin els seus, però mentrestant que s'asseguin, que s'asseguin a parlar del futur d'aquesta comunitat autònoma, perquè no ens podem permetre aquest clima de manera permanent.

Pel temps que em queda no tenc realment temps per fer, ni res aproximat, a un balanç del que han estat aquests tres anys, però sí m'agradaria avalar aquesta tercera tesi que aquí hi ha hagut un canvi substancial, en aquest sentit jo esmentaré quinze temes que em sembla que marquen una diferència profunda.

Tema de participació, aquí s'han obert -ho deia el president- tot tipus de canals de participació en tots els àmbits, i aquí tenim un pacte per a l'ocupació que funciona com una maquinària ben lubricada, i que parla, que decideix, que acorda i que impulsa polítiques a la nostra comunitat.

Tema de l'honestedat, que és una qüestió que em preocupa particularment i sobre la qual vull dir el següent: des d'una força política es pot anar a un jutjat quan es creu que hi ha un delictes, jo diria més, hi ha l'obligació cívica i política d'anar a un jutjat si es creu que hi ha un delictes, però, sobretot, a nivell de forces polítiques, s'ha de parlar en termes polítics, i jo, la força política que més judicialitzada de veritat és la força política que seu als escons de l'oposició. Està judicialitzada perquè no dóna cap resposta política i, efectivament, no fa ni diu res que no li manin els jutges dir o fer, això és estar judicialitzat. A mi m'agradaria un debat polític sobre coses que han passat en aquesta comunitat, sobre contractacions irregulars, viatges de persones no contractades pel Govern a compte del Govern, una resposta política, després el jutge ja em dirà si això és prevaricació o és una altra cosa, jo vull respostes polítiques i no se'n donen. I perquè s'entengui la figura, vull fer una contraposició entre coses que estan a la ment de tots i el que va passar aquí, a l'àmbit del Govern.

Hi va haver un cas no comparable als anteriors, però un cas lamentable d'un contracte blindat. Aquí es va fer una anàlisi política de la qüestió i es varen assumir responsabilitats polítiques, i després un partit va anar als jutjats. I això no va prosperar, però era igual, ja no era un *affaire* d'aquest parlament o del Govern, era un assumpte particular perquè s'havien adoptat mesures i responsabilitats de caràcter polític. Això és el que marca una diferència real de comportament en aquesta qüestions.

I lògicament aquesta regla que ara s'han inventat, que si s'arxiva un cas s'ha de dimitir, s'han d'assumir responsabilitats, que em recorda molt el codi de Hamuravi, que hi havia els metges que quan tenien cura d'un malalt, si ho feien bé, bé, però si es moria el malalt havien de matar el metge. Bé, em recorda una mica un retrocés a aquestes alçades, però no record qui va dimitir del Partit Popular per l'arxiu del tema aquell del contracte del Parc Bit, si algú em pot refrescar la memòria, li agrairé.

Ecotaxa, marca un abans i un després. Quatre, llei de paritat, marca un abans i un després. La tarja bàsica, la tarja de racionament, que va dir un graciós, marca un abans i un després. La Llei de contenció del creixement urbanístic, que jo evidentment apost perquè prosperi i és ja en aquest parlament, que prosperi sense retalls i que hi hagi sentit comú i fidelitat en el pactat, això marca un abans i un després, la llei de contenció, la llei de *cupos*, marca un abans i un després.

Les polítiques d'habitatge d'aquesta comunitat marquen un abans i un després, s'ha multiplicat per quatre la inversió de l'IBAVI, s'ha doblat en tres anys la promoció pública d'habitatges que s'havia feta en dotze anys, s'ha passat d'una execució inferior al 10% del Pla d'habitatge, a una execució del cent per cent d'aquest pla, s'ha fet un esforç col·loossal també en

matèria de rehabilitació i s'han posat en marxa noves figures com és el tema de la subvenció a l'adquisició de l'habitatge, què vol dir que aquí no hi ha polítiques potents d'habitatge?

El tema de l'educació. Crec que s'ha de dir molt clarament, el ritme de construcció de centres docents d'aquest govern en tres anys, és un ritme desconegut en la història de les Illes Balears, punt final, desconegut en la història de les Illes Balears.

El tema de l'exclusió, la renda mínima ha passat de 125 milions a 310, més que duplicat. S'han duplicat i a més en termes de concert els recursos que surten del Govern de 5 milions d'euros a 10 milions d'euros, en terme de suport a centres i serveis en benefici dels discapacitats. Hi ha l'aposta per primer vegada clara per al tema del ferrocarril.

Hi ha la sinistralitat laboral, que també el mateix graciós va dir al debat de l'any passat, "clar, vostè, Sr. Antich, *tantos planes de choque al final se estrella*", bé, idè, els *estrellados* tenim el balanç següent: de l'any 96 al 99, increment de la sinistralitat, 19,8%; del 99 al 2002, mateix període, baixa un 10,7%. Els accidents greus en aquest mateix període 99-2002, baixen un 32%; 99-2002, els mortals baixen un 50%.

Tema de persones majors, centres de dia per assistits, de zero places que es varen crear al seu moment, zero, a 172 i arribarem segurament a 250 en aquesta legislatura, que, per cert, no hi ha la diputada que reclama sempre mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, i què és un centre de dia per a assistits?, no aquests clubs de promoció sociocultural de les persones majors que em semblen perfectes i que són importants, però això no concilia vida familiar i laboral, en canvi tenir una persona major que necessita assistència i que no es pot deixar, tenir un centre de dia per dur-la-hi, mentre les persones de la família fan feina, això és conciliar vida familiar o laboral. O el tema del programa "A ca vostra" en el mateix sentit o l'increment de l'ajuda a domicili.

Economia social, que és un tema molt important. Del 96 al 99, la població ocupada en economia social creix 9 punts per davall de la mitjana de l'Estat, 9% menys de la mitjana de l'Estat. Del 99 al 2001, creix un 21% per sobre de la mitjana de l'Estat, vegin fent comptes.

Espais naturals, es multipliquen, efectivament s'ha recordat, per 4 la superfície.

Aquest balanç és, s'ha dit a qualche moment, espectacular, i no ha d'evitar un record per a aquelles mancances que hem tingut en aquesta acció de govern nostre, se'ns ha quedat pel mig el tema de la revisió de les Directrius d'ordenació del territori, la revisió de la Llei general turística, que ara es recupera assenyadament en el marc d'aquest pacte turístic, no hem estat capaços de completar les transferències als consells, i hi ha coses com el model audiovisual propi que se'ns anuncien mesures però que, en tot cas, hagués estat bo que s'haguessin adoptat abans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab tot d'una.

Bé, no tenc temps de fer un repàs del que significa el model conservador, si a la rèplica se'm dóna peu, m'agradaria esplaïar-me sobre el que significa això en molts de temes: inspecció de treball, com funciona l'administració de justícia, etc. I, simplement, parlar una mica de futur, Sr. President, en dos minuts.

Efectivament, hem d'acabar la legislatura completant els projectes enllestits, llei de cupos, llei d'impacte ambiental, del sòl, serveis socials, etc.; hem d'iniciar coses, com aquesta que he esmentat, model audiovisual, llei de policia institucional; i per al futur hem de recuperar, efectivament, les directrius d'ordenació del territori, la llei general turística i el tema dels consells. Però hi ha moltes coses més per fer en aquest projecte de país i de futur. El tema dels municipis, el paper que han de jugar, l'articulació de consells i Govern, jo crec que també hi hem d'aprofundir. Policia autonòmica, per suposat, però ja que hi som, abordem una reforma en profunditat de l'Estatut, jo vull mirar el tema del finançament, de les presons, de la participació en l'Agència Tributària, de la participació en la gestió de ports i aeroports, i, en definitiva, vull avançar cap a un model que és un estat federal que jo crec que qualche dia el federalisme hauria de ser objecte d'un debat específic en aquest parlament.

El tema del REB, del règim especial, hauria de ser una creuada social i política d'aquesta comunitat, transport públic, impuls d'energies renovables, fiscalitat ecològica, jo crec que hem de revisar, per exemple, el tema del cànon de l'aigua, no el podem deixar una legislatura més intocat, hem de capgirar aquesta qüestió i reorientar aquest enfocament, disciplina urbanística, hem de fer una llei de participació, crec que seria una magnífica idea, un pacte cultural per sumar recursos i sortir d'una certa atonia cultural que es viu en general a molts d'àmbits i hem de juntar recursos d'ajuntaments, de consells, del mateix govern, ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Grosske, vagi acabant, per favor.

EL SR. GROSSKE I FIOI:

Sí, acab en trenta segons.

El tema de la llengua, efectivament, per aquí parlaven de *resucitar el bilinguisme*, jo crec que qualche dia haurem de ressuscitar el català, perquè aquí la diferència i la situació de marginació és progressiva, i altres coses.

Frase final. Esquerra Unida i Ecologista, el que representam, l'esquerra transformadora i l'ecologisme polític, ha jugat en aquesta legislatura, Sr. President, un paper central, un paper

central, no un paper marginal, no un paper d'una pota dins i una pota fora, perquè som conscients de la importància històrica d'aquesta experiència del pacte de progrés, és una experiència històrica, no és retòrica dir-ho així, i hem volgut col·laborar en l'èxit d'aquesta experiència, i naturalment manifestam la nostra voluntat, per a aquest final de legislatura i per a les legislatures que venguin, la nostra voluntat de continuar sent una peça clau, una peça central, una peça lleial per a l'èxit i l'avanç d'aquest pacte de progrés, sempre pensant a superar desigualtats socials, sempre pensant a preservar el medi ambient i sempre pensam en aprofundir la democràcia a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Grosske en nom del Grup Esquerra Unida i Ecologista.

El Sr. Sampol, en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista, té la paraula per trenta minuts.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Molt Hble. Sr. President del Govern, del Parlament, senyores diputades i senyors diputats.

A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques. La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant. Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent.

"A les Illes Balears sobren 50.000 places turístiques". És una frase no d'ara, sinó de l'any 1990, que la va pronunciar qui aleshores era conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears.

"La intenció del Govern és congelar el nombre de cotxes per habitant". Ho va dir el Sr. Verger, conseller d'Obres Públiques l'any 1998.

"Balears, a diferència del continent, no podem continuar creixent". La va dir el Sr. Jaume Matas, quan era president del Govern, l'any 1998.

Al Sr. Cladera ningú no li va dir que anava contra el turisme. Al Sr. Verger ningú no li va dir que anava contra el progrés. I al Sr. Matas ningú no li va dir que volia destruir empreses i enviar els treballadors a l'atur.

Aquesta legislatura, cap membre del Govern no s'ha atrevit a tant, però cada vegada que qualcú ha parlat de moderar el creixement de la construcció o del turisme, des del Partit Popular han plogut acusacions d'anar contra el turisme, d'anar contra el progrés i de voler enviar la gent a l'atur.

Trec això perquè els debats sobre els problemes de la nostra economia es reproduïxen d'una manera cíclica. L'any 1990, any de les declaracions del Sr. Cladera, que va corroborar el Sr.

Cañellas, president aleshores, varen tenir lloc a una situació molt semblant a l'actual, amb una diferència, en lloc d'haver-hi un descens de turistes alemanys, hi va haver un descens del turisme britànic, això sí, bastant més elevat que l'actual, la caiguda del turisme va ser d'aproximadament un 20%, fins al 23% a alguna de les Illes. En aquell context, de forta crisi econòmica, en aquell moment sí que hi havia crisi econòmica, el conseller de Turisme feia públic un estudi de la Conselleria de Turisme en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears; es va convocar, a més, un grup de notables que arribà a dues conclusions unànimes, deien "l'actual model de creixement està esgotat des de fa temps i és necessari frenar l'especulació urbanística". I a partir d'aquí és quan el Sr. Cladera anunciava dues mesures per reconvertir el turisme, primera, eliminar 50.000 places hoteleres, i segona, potenciar el turisme de segona residència. Escoltin això, perquè és molt important. Decisió política: potenciar el turisme de segona residència. El problema, però, és que dels dos objectius només se'n complia un, es va potenciar la construcció de segones residències i també es continuaren construint més places turístiques. Si l'any 90 teníem 384.000 places hoteleres, l'any 1999, el PP deixà el govern per imperatiu legal i deixà 405.000 places hoteleres, 20.000 places més de les que ja sobraven l'any 1990. Legals, 20.000 places més legals, perquè, a més, un nombre molt important de segones residències, xalets i apartaments.

A la vegada, a partir del '96, s'impulsa una forta inversió pública, el Pla Mirall, que, ja n'hem parlat altres vegades, dispara el sector de la construcció. Blocs d'apartaments, a més, que provoquen un augment molt important de l'oferta complementària, als baixos d'aquests blocs d'apartaments, restaurants, bars, comerços, que també sobresaturen l'oferta complementària.

Les conseqüències d'aquest model ara es toquen amb les mans: un consum de territori exagerat, una explosió demogràfica que desborda els serveis i les infraestructures, un excés d'oferta turística que fa caure els preus tot d'una que entren en competència destinacions turístiques que aquests anys, per les causes que fossin, no eren operatives i, a més a més, coincideix amb una recessió econòmica a Alemanya.

Aleshores, com redreçar aquest model?, és la pregunta que ens feim les forces polítiques avui des del fòrum adequat del Parlament. La veritat, no és fàcil, sobretot perquè una petita baixada de turistes provoca la histèria d'alguns, tot l'any 2001 va ser d'una autèntica psicosi perquè baixava el turisme, i va baixar l'1,5%, després de tres temporades d'uns creixements espectaculars, que alguna temporada havíem crescut més de 700.000 turistes respecte de l'any anterior. Quin és el problema? I crec que en això podem coincidir tots, que no és el mateix que baixin el nombre de turistes perquè voluntàriament hem provocat una disminució de l'oferta turística, que baixin els turistes per causes externes a nosaltres, i aleshores queda descompensada l'oferta i la demanda, tenim més oferta i cauen els preus dels paquets turístics. La diferència és important.

Però el que ha de quedar ben clar és que la situació d'avui, d'enguany, del 2002, no és comparable a la dels anys noranta, encara que des d'algun sector polític i econòmic s'hagi volgut

insistir a crear la sensació d'una crisi econòmica. I aquí crec que és especialment reprovable l'actitud d'alts càrrecs del Govern de l'Estat que no han deixat perdre ocasió de dir que aquí venien menys turistes, que si l'ecotaxa provocava una caiguda del turisme, que, com a mínim, dins l'Estat espanyol ens deuen haver fet una malada, perquè el mal temps crida el mal temps. Fins i tot s'ha arribat a dir que el Govern actual ha destruït el model econòmic que havia impulsat el Partit Popular.

La realitat, però, és rotunda, ...

(Remor de veus)

La realitat és rotunda. El president dels Estats Units el Sr. Clinton, ...

(Continua la remor de veus)

Veig que es posa de moda la tàctica del Congrés de Diputats d'intentar despistar l'orador.

(Més remor de veus)

El president dels Estats Units el Sr. Clinton, quan es va presentar a la segona elecció, va fer una pregunta als seus electors, els demanava "vostè es demani que viu millor ara o fa quatre anys?" I jo crec que podríem fer aquest exercici, demanar a la nostra societat si viu millor ara o fa tres anys. I ho contesten a l'Institut Nacional d'Estadística i, per exemple, llocs de feina, mai no hi havia hagut tanta de gent fent feina a les Illes Balears com ara. En tres anys s'han creat 50.000 llocs de feina, si a l'Estat espanyol s'hagués crescut en la mateixa proporció, avui hi hauria 250.000 llocs de feina més dels que tenen, si haguessin crescut en la proporció de Balears.

Capacitat d'arribar a final de mes. L'any 99 únicament el 18% de les famílies deien que arribaven a final de mes i podien estalviar, avui el 44% de les famílies diuen que poden estalviar alguna cosa.

Despesa familiar, capacitat de gastar. Som els primers en despesa per càpita.

Què vol dir això?, que podem fer repicar campanes?, que podem estar satisfets? No, això vol dir que relativament la nostra economia està millor que la del conjunt de l'estat espanyol, però que aquí encara tenim molts problemes. Per exemple, un 19% de les nostres famílies encara té moltes dificultats per arribar a final de mes, l'any 99 hi havia el 20,2% de famílies que no arribaven a final de mes, ara un 19, hem avançat un poc, però no és suficient.

En definitiva, què volem dir? Que la nostra economia és sòlida, que resisteix molt bé la recessió internacional, però que tal vegada no tenim el marge de maniobra que va tenir el Govern l'any 1990 quan va proposar aquelles dues mesures per sortir de la recessió. No vull dir amb això que nosaltres avui també apostàssim per fer més xalets i apartaments, entre d'altres coses perquè avui és molt dubtosa la rendibilitat econòmica d'aquests apartaments perquè són els que generen més poca

despesa turística. En definitiva, des d'aquí el Sr. Cañellas quan era president del Govern va dir "ens hem de convertir en la segona residència d'Europa", dit i fet, i això es va executar, construccions de xalets, blocs d'apartaments, situats fora dels circuits comercials que avui constitueixen una gran part de l'oferta il·legal que tenim.

Què podem fer amb aquesta situació, avui? Bé, vàrem sentir algunes receptes en el congrés d'un partit polític, avui hem sentit unes altres receptes, que sembla que proposen més del mateix, que davant aquesta situació un poquet delicada a nivell internacional, sembla que la sortida torna a ser ports esportius, camps de golf, autopistes, més dessaladores, ara amb la boca petita perquè ja ha plogut un poc més. D'altres continuem defensant un model econòmic que els exposaré aquí, que és allà on toca, un model econòmic més equilibrat, més sostenible, més respectuós amb el territori i el medi ambient. I la recepta és la mateixa de l'any 90 que donaven els experts: créixer en qualitat i no en quantitat. A veure, però, si avui els feim cas i no cometem els mateixos errors que l'any 90.

Tothom entén que no podem mantenir la construcció consumint més territori, però tenim tres necessitats a les quals s'ha d'encaminar aquest sector, ens falten habitatges de promoció pública a un preu assequible, segurament aquest és el primer problema que té la nostra joventut. Segon, s'ha de potenciar la rehabilitació d'habitatges i fomentar la seva introducció dins els canals de comercialització. I tercer, existeix un gran dèficit d'infraestructures públiques que obliguen les administracions a fer una important despesa en obra pública, una obra pública que ja és en execució, centres educatius, de salut, hospitals, carreteres, als consells que ara fan carreteres els hem transferit projectes i doblers, el Govern els ha transferit projectes i dobles als consells perquè poguessin executar les obres que ara es fan. Hi ha una convocatòria als ajuntaments d'obres finançades amb l'objectiu 2, hi ha el pla d'obres i serveis dels consells, hi ha més recursos que mai per a rehabilitació d'habitatge, hi ha milers d'habitatges de protecció oficial que es construeixen, hi ha el tren. Aleshores coincideix una importantíssima obra pública que està en marxa ja i que s'hi posarà els propers mesos que hem d'intentar evitar que si coincidís un altre moment de bonança econòmica, pugui tornar fer que el sector de la construcció creixi de manera desorbitada.

Per això són necessàries mesures de protecció del territori, que ara s'han de prendre dins els consells, no s'han de fer més nuclis urbans, no han de créixer més a la costa, hem de protegir el sòl rústic i, a la vegada, hem d'aprovar la llei que regula el creixement urbanístic, que ja està presentada en aquesta casa, que permetrà moderar el nombre de llicències que han de donar cada any els ajuntaments. Què passa, que a un moment donat torna a venir aquest boom de la construcció? Aquesta regulació de llicències farà que la construcció es mantengui sostenible durant el temps.

Quant al turisme, és que ens hem de repetir, l'aposta és la mateixa, qualitat i diversificació. És una pena, des d'aquest punt de vista que l'ecotaxa no s'hagi vist pel sector com la gran oportunitat d'impulsar projectes molt ambiciosos que mai no tendrien cabuda dins uns pressuposts ordinaris, projectes que,

a més a més, serien una magnífica excusa per promocionar-nos com a destinació turística i per avançar-nos al temps respecte dels nostres competidors turístics, finques públiques que són veritables tresors naturals de les quals en poden gaudir els residents i els visitants, edificis d'un gran valor patrimonial, històric i artístic que es rehabilitaran per convertir-se en museus i en centres d'interpretació, espais turístics que es reconverteixen i s'adeqüen a les necessitats, a les demandes d'un turisme cada vegada més exigent, espais naturals protegits, un món rural respectuós amb el medi ambient i productiu. Tot gràcies a la modesta contribució dels propis turistes als quals implicam en la conservació i en la gestió d'un país que molts estimen tant com nosaltres mateixos.

L'ecotaxa, a més, és la gran oportunitat de mostrar la solidaritat del sector més productiu, el turisme, amb el sector més desfavorit, l'agrícola. Tothom afirma que l'agricultura és un sector estratègic, però això encara no s'ha traduït d'una manera suficient sobre els pressuposts públics, volem uns espais naturals protegits, volem que no s'edifiqui fora vila, hem creat parcs naturals que les institucions i els hotelers mostren orgullosos a tot el món. Qualcú fins i tot ha dit, per a nosaltres d'una manera desafortunada, que l'agricultor és el jardiner del medi natural, no compartim aquesta definició, però qui el paga, aquest jardiner? Si els pagesos mantenen el medi natural i el paisatge, i això és beneficiós per al turisme, no és ben just que es produeixi un transvasament de renda de l'hostaleria, del turisme a l'agricultura? Igualment, la declaració de parc natural, a més de la protecció del medi ambient i del paisatge, ha d'incentivar les activitats econòmiques dins l'àmbit del parc compatibles amb el medi ambient i el paisatge. I la veritat és que hem de reconèixer que això no ho hem aconseguit fins ara o no ho hem sabut transmetre als pagesos. I el problema és que això hipoteca un dels projectes més emblemàtics d'aquesta legislatura, que seria la declaració de la Serra de Tramuntana com a parc natural.

Mirin, nosaltres veim el paisatge de les Illes Balears com un paisatge modelat per la mà de les persones al llarg dels segles, és un paisatge humanitzat, conreu d'oliveres i garrovers, ramaderia, camins, marjades, elements d'arquitectura popular, ni un racó de Balears ha quedat fora de la intervenció humana, i el parc natural ha de servir, a més de la protecció mediambiental, per incentivar els propietaris perquè ho conservin i ho gestionin, i això implica incentius econòmics que beneficien els que fan possible aquesta conservació i que tota la societat en gaudeixi. Avui, avui els ho hem de dir ben clar, als propietaris de finques dins espais naturals protegits no els podem donar un valor immobiliari a les seves finques, no els ho podem donar, però ens poden exigir que els donem productivitat mitjançant activitats econòmiques d'interès mediambiental. I ens hi hem de comprometre.

Per tot això, el Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista creu que si l'ecotaxa preveu quatre objectius, i un d'ells es refereix al món rural, la quarta part de l'ecotaxa s'ha de destinar a la millora de la renda dels pagesos, dels ramaders, i a incentivar la gestió de les finques privades situades a parcs naturals i a espais naturals protegits.

Senyores i senyors diputats, en aquest punt volem afirmar que diversificar l'economia de les Illes Balears és possible, fer que la nostra economia maduri, en lloc d'engreixar d'una manera desproporcionada, és possible, i ho demostra la bona evolució de la indústria. Per primera vegada en molts d'anys s'ha invertit una tendència de destrucció d'indústries i de llocs de feina a la indústria, la indústria tradicional competeix amb força a nivell internacional, la indústria agroalimentària avui és la més dinàmica, avui, aquests dies, exportam confitura ecològica al Japó, per posar-los un exemple, els nostres bodeguers de la mà del Govern guanyen premis que prestigien els nostres vins a nivell internacional. Neixen noves activitats industrials relacionades amb el medi ambient, amb les noves tecnologies; els nostres dissenyadors triomfen a les principals passarel·les de tot el món. Una cosa molt gran i positiva ens està passant, tornam a sentir orgull pels nostres productes, els fabricants se senten estimulats i admirats i es llancen sense complexos a conquerir el món, orgullosos d'una feina ben feta. I els ciutadans descobrim, jo diria que redescobrim, uns productes produïts o fabricats a la nostra terra dels quals també ens sentim orgullosos. Sincerament, crec que a través dels nostres productes avui els ciutadans de Balears tornam a sentir orgull de nosaltres mateixos, tants d'anys de fer-nos creure que érem ciutadans de segona i que tot el que venia de fora era millor que el d'aquí, i avui estam recuperant l'autoestima per nosaltres mateixos.

Una autoestima que arriba fins al mateix Govern de les Illes Balears. Un govern que ha superat un provincianisme històric i la dependència de Madrid. Les Illes Balears mai no havien interessat a la capital, mai. Aquests quatre anys ens hem convertit en l'obsessió dels ideòlegs del centralisme.

(Algunes rialles)

L'ecotaxa, la Llei de comerç, la Llei de paritat electoral, són iniciatives legislatives modernes, que han fet girar els ulls de totes les comunitats autònomes cap a Balears. Estam de moda, i això el centralisme no ho perdona, per la pròpia essència del centralisme o, si li volen dir, del nacionalisme espanyol. No veu el nacionalisme espanyol en l'empenta de les comunitats autònomes com la nostra el dinamisme que fa modernitzar l'Estat, la locomotora de l'estat, ho veuen com una amenaça al seu uniformisme. De la mateixa manera que el nacionalisme espanyolista mai no ha considerat la diversitat cultural com una riquesa, sinó com una amenaça. Aquest és el problema d'Espanya, i en el fons no és més que un terrible complex d'inferioritat. La banderota d'Aznar no és un símptoma de fortlesa, sinó de feblesa, i la saviesa popular va fer caricatures cruels, que no repetirà.

El problema és que per a les Illes Balears aquest estat ja comença a ser una càrrega insuportable, ni fan ni ens deixen fer. D'aquí uns dies, dia 29 d'octubre, celebrarem els 25 anys de la manifestació més gran que mai no s'ha realitzat a Balears, en demanda d'autonomia. És un bon moment per reflexionar sobre si l'autogovern que tenim és suficient, la resposta que el nostre grup dona és que no, per dos motius: perquè aspiram a més competències de les que tenim i perquè no es respecten les competències que tenim. Per això creim, des del PSM-Entesa

Nacionalista, que és un bon moment per iniciar la reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears per aconseguir totes les competències previstes a la Constitució i resoldre el dèficit de finançament de les Illes Balears. Aquest, a més, és un bon moment perquè és necessari que proposem alternatives a un model d'estat que ha impulsat el Sr. Aznar des que govern amb majoria absoluta, i les opcions són clares: un model centralista, excloent, que ofega econòmicament les comunitats autònomes, i ara també els ajuntaments, especialment els ajuntaments petits, i un altre model que està inspirat en una idea més progressista de l'estat, més descentralitzada políticament amb autonomia financera.

Se'ns vol imposar un model educatiu, se'ns vol imposar un model d'autopistes, se'ns volen imposar dessaladores innecessàries en aquests moments que, a més a més fabriquen una aigua caríssima i se'ns nega el reconeixement de la insularitat i es provoquen greus perjudicis a la nostra economia per la carestia del transport, de l'energia, per la manca d'inversions públiques a Balears, acumulam un dèficit històric d'infraestructures educatives, sanitàries, culturals, esportives que col·lapsen els serveis públics en aquests moments. Avui, l'economia de Balears està penalitzada pel Govern central, s'ha burlat impunement la Llei de règim especial, recoman la lectura d'un article, "Tots hem de demanar l'estatut fiscal", 10 de juliol del 94, autor: Sr. Jaume Matas i Palou, recoman la lectura d'aquest article. Però s'ha burlat la minvada llei que es va aprovar.

No es vol declarar d'interès general els vols entre illes i entre illes i el continent i no només això, sinó que s'ha gravat fiscalment el transport aeri, saben el que recapta anualment l'Estat en taxes als nostres aeroports? 60 milions d'euros, més del que el Govern recaptarà amb l'ecotaxa, però això no posa en perill el turisme. De res no serveix que siguem la comunitat autònoma amb més recursos, que aporta més recursos a les arques estatals, ahir el president ho va dir, 300.000 pessetes per cada habitant, tenguí zero anys, tenguí un dia o en tenguí cent, d'anys, són 330.000 milions de pessetes anuals, 2.000 milions d'euros cada any. La comunitat que més aporta i que té els pressuposts per càpita més baixos de tot l'Estat, tot i haver de fer front a serveis que consumeixen els residents, més 60.000 treballadors de temporada, més 11 milions de turistes.

Per fer-nos una idea de la situació, no hi ha millor exemple que el gasoducte, el cost del gasoducte, a Balears, són 240 milions d'euros, les inversions previstes per gasificar tot l'Estat són 5.100 milions d'euros, bé idò, 5.100 milions d'euros és l'aportació fiscal dels ciutadans de Balears a l'Estat en tres anys, en tres anys d'administrar els nostres impostos, pagaríem el gas de tot l'Estat espanyol, i ens ho escatimen, ens deixen sense gasoducte. I el mateix passa amb el tren, la inversió de l'Estat a Balears en tren, 50 milions de pessetes, i finançam inversions multimilionàries amb l'AVE, però aquí l'Estat no pot gastar en transport públic, i això ens planteja el segon gran problema de les Illes Balears. Primer, model econòmic i territorial, segon, una vertadera espoliació fiscal que patim els ciutadans de les Illes Balears.

Un finançament insuficient per les competències transferides, el conseller d'Educació i Cultura va enviar una carta a la ministra exposant-li el problema d'aquest boom demogràfic que hem tengut a la població escolar, demanant-li que aportàs el 50% dels recursos necessaris. Ni ha contestat, ni ha contestat. El dèficit anual d'Educació és de 20.000 milions de pessetes, 20.000 milions de pessetes, el dèficit del sistema educatiu a les Illes Balears. Unes inversions de l'Estat que no arriben, aquests dies es parla del torrent de Manacor, la torrentada de Manacor va ser del 88, catorze anys més tard, l'Estat encara no ha executat aquesta obra. Per no parlar-vos de la discriminació en moltes altres infraestructures.

Hi ha un tema, però, important. Les Illes Balears és la comunitat on ha augmentat més la taxa de delictes, i patim un dèficit de forces de seguretat de l'Estat, idò parlarem de policia autonòmica al llarg del debat, i això realment posa en perill una activitat com el turisme i posa en perill el benestar de la nostra societat.

En definitiva, els voldríem transmetre que les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes no poden dependre de les correlacions de forces que hi hagi a cada moment polític, ni de tenir un ministre assegut al Consell de Ministres que es comporta més com un adversari que com una persona d'aquesta terra. Si les comunitats autònomes són estat, hem de ser estat en el propi territori, i punt. I no hi ha d'haver duplicitats administratives, i per no dependre del color polític de torn, només hi ha una solució, que nosaltres mateixos recaptem els nostres impostos i aportem a l'Estat la quota corresponent pels serveis que presta a Balears. Aquesta és l'opció del PSM-Entesa Nacionalista.

Les Illes Balears som una nació política, i com a tal, tenim dret a decidir què fer amb els nostres recursos econòmics, tenim dret a una relació d'igualtat amb l'Estat i ningú no està legitimat per imposar-nos les seves condicions ni com s'han d'invertir els recursos que nosaltres generem. Només amb el control dels recursos fiscals que es generen a Balears tendrem sobirania per decidir les polítiques necessàries per als nostres ciutadans.

Avui, dins l'Estat espanyol, hi ha dues visions de com ha de ser l'estat. Una visió centralista, defensada pel nacionalisme espanyol, uniformitzadora, instal·lada en les subvencions, que posa dificultats a la construcció d'una Europa plural, democràtica, amb competències polítiques; i el model defensat pels nacionalistes, d'obertura a Europa, sense complexos, que aposta per la cohesió social, per la integració, per la convivència, per la modernitat. Aquest nacionalisme avui a les Illes Balears té una prioritat, que és la cohesió social; el model econòmic de Balears, ho hem dit, ha provocat una vertadera explosió demogràfica, la societat de les Illes Balears avui és una societat complexa, hi conviuen la riquesa i l'extrema pobresa, hi conviuen distintes ètnies i cultures ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Dos minutets, Sr. President.

Davant aquesta situació, els ciutadans de Balears haurien de ser capaços d'integrar tots els nous ciutadans i hauríem de saber enriquir-nos en tot allò que ens aporten. Els propers anys ens caldrà, haurem de fer un gran esforç de comprensió i de solidaritat, però també haurem de fer un esforç de pedagogia i de fermesa per fer entendre als immigrants que també tenen uns deures amb la societat que els ha acollit i que han de respectar. Però també necessitarem instruments per cohesionar culturalment i socialment aquesta societat, després de 20 anys d'autonomia, les nostres illes encara viuen desconnectades les unes amb les altres, no existeix cap mitjà de comunicació que informi de la realitat del conjunt de les Illes, i tampoc no comptam amb cap mitjà audiovisual suficientment potent que transmeti la nostra realitat en el conjunt dels ciutadans.

Sr. President, vàrem acollir amb illlusió ahir l'anunci d'anar cap a un model audiovisual propi, però tengui en compte que no es pot edificar un país sense uns mitjans de comunicació audiovisuals arrelats al país que informin i cohesionin la societat, i elnecessitam ja, no demà, avui. S'ha fet un gran esforç de normalització en l'administració pública, l'ensenyament en català s'ha estès a un bon ritme, i el que és més important, acceptat per la comunitat educativa i per les famílies. Totes les entitats, la pràctica totalitat d'entitats cíviques, culturals, esportives, econòmiques s'han sumat a la recuperació de la nostra llengua, però necessitam un nou impuls per fer de la llengua catalana la llengua de relació de tots els ciutadans.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, vagi acabant, per favor.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Em dóna un minut, Sr. President?

EL SR. PRESIDENT:

Un, un minut.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Aquest impuls l'ha de donar una televisió autonòmica arrelada al país.

Senyores i senyors, vivim temps d'incertesa, nous temps marcats per un nou concepte: la globalització. Una globalització que podria universalitzar la democràcia, els drets humans, el progrés i el benestar, però que, de moment, suposa més explotació dels pobres, més formes de colonització, desaparició de petites economies en mans de grups multinacionals, despersonalització cultural, control de grans mitjans de comunicació de masses. Des del Govern hem treballat perquè les Illes Balears no siguin una ploma que no pot resistir els embats d'un vent fort, hem posat les bases perquè el nostre

sistema productiu pugui resistir dins aquesta economia global i perquè les nostres empreses es puguin beneficiar dels avantatges d'aquest món global, i també treballam per enfortir la nostra identitat, per arrelar amb força i poder integrar els nous ciutadans de Balears. Treballam perquè els nostres creadors no quedin estancats, sinó que es puguin projectar internacionalment, trenta llibres d'autors de Balears ja han estat traduïts a distints idiomes. Universalisme.

Senyores i senyors, hem iniciat a les Illes Balears un canvi històric. El Govern de les Illes Balears s'ha convertit ...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. Sampol, no m'obligui a llevar-li la paraula, m'ha dit un minut, se n'ha excedit 6 ja, ... vagi acabant.

EL SR. SAMPOL I MAS:

Perdoni, Sr. President. Em retir.

El Govern de les Illes Balears s'ha convertit en un element d'illusió i d'esperança dins amplis sectors de la nostra societat, que no defraudem aquesta esperança depèn de tots nosaltres.

Moltes de gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sampol en nom del Grup del PSM-Entesa Nacionalista.

Record als senyors portaveus que en cinc minuts tendrem la junta de portaveus ordinària per fixar l'ordre del dia de la propera sessió plenària, i en el punt en què ens troba, la Presidència, havent fet consultes a la Mesa, considera oportú suspendre la sessió per dues hores, fins a les 16,30.

Moltes gràcies, se suspèn la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	12 euros.
Sis mesos	6 euros.
Tres mesos	3 euros.
Preu de l'exemplar	0,60 euros.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 8
07001 PALMA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma